

TER BESLISSING
Aan
de minister

Zie i opmerking
5-4-14/13

Generale Thesaurie
FM

nota

Nota aanbiedingsbrief rapport beleidsrichtingen voor een weerbare bankensector

Persoonsgegevens
(P-gv.)

Aanleiding

Uw voorganger heeft aan de Tweede Kamer toegezegd om een ambtelijk onderzoek uit te laten voeren naar de weerbaarheid van banken en mogelijke beleidsopties om deze te versterken. Bijgevoegd vindt u het eindrapport van dit ambtelijke onderzoek.

Beslispunten

Stemt u in met:

1. Het naar de Tweede Kamer versturen van het bijgevoegde rapport 'Beleidsrichtingen voor een weerbare bankensector' inclusief bijbehorende bijlagen.
2. Het aankondigen van een appreciatie van het rapport in de aanbiedingsbrief.
3. Het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omliggende delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Indien u met bovenstaande punten akkoord bent, wilt u dan de bijgevoegde aanbiedingsbrief ondertekenen?

Kernpunten

- Naar aanleiding van de bespreking met u over de aanbieding van het rapport is de Kamerbrief aangepast. In de aanbiedingsbrief kondigt u nu aan dat u later een appreciatie van het rapport naar de Kamer stuurt.
- AZ wil dat de appreciatie via de MR loopt. We hebben met AZ afgesproken dat we het ambtelijk voorportaal en de onderraad kunnen overslaan als we in de stuurgroep (die de totstandkoming van het rapport heeft begeleid en waarin onder meer EZK en AZ zitting hebben) overeenstemming bereiken over de appreciatie. De planning voor die appreciatie ziet er dan als volgt uit:
 - 19 maart: rapport naar de Kamer
 - Week van 25 maart: concept appreciatie naar u
 - Week van 1 april: stuurgroepoverleg over appreciatie
 - Week van 8 april: verzending stukken naar MR
 - 19 april: uiterlijk verzending appreciatie naar TK
 - 25 april: Commissiedebat FM

Datum
14 maart 2024

Notanummer
2024-0000207708

Bijlagen

1. Kamerbrief Rapport Be
2. Rapport Beleidsrichting
3. Bijlage 1. Overzicht bel
4. Bijlage 2. Fichebundel
5. Bijlage 3. Taakopdrach

Toelichting

Proces

- Het ambtelijk onderzoek naar de weerbaarheid van banken is in september 2023 gestart. Het onderzoek is deels vormgegeven naar het voorbeeld van een interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een projectteam van medewerkers van Financiën (FM en AFEP), inclusief een medewerker die bij FM was gedetacheerd vanuit DNB.
- Het projectteam is aangestuurd door een interdepartementale ambtelijke stuurgroep onder leiding van de P-gv. en met leden van Financiën (FM en AFEP), AZ en EZK. Daarnaast namen DNB en het CPB als externe adviseurs deel aan de stuurgroep.
- Met de vorige minister van Financiën is afgesproken dat het eindrapport van dit onderzoek, net als een IBO, als een onafhankelijk ambtelijk rapport – zonder politieke sturing – naar de Kamer wordt gestuurd.

Inhoud rapport 'Beleidsrichtingen voor een weerbare bankensector'

- Het rapport bestaat grofweg uit drie delen. Allereerst wordt de context geschetst waarin wordt teruggeblikt op de maatregelen die zijn genomen na de financiële crisis van 2008 en de onrust in de bankensector begin 2023. Ook wordt daarbij inzicht gegeven in de huidige staat van de Nederlandse en Europese bankensector.
- De belangrijkste boodschap van dit eerste deel is dat er na de financiële crisis van 2008 veel maatregelen zijn genomen die hebben gezorgd voor robuustere financiële instellingen en een stabiel financieel systeem. Wel geeft de onrust van begin 2023 aanleiding om de weerbaarheid van banken opnieuw tegen het licht te houden. Dit ondanks dat Nederlandse banken de onrust zonder problemen hebben doorstaan en Nederlandse banken er goed voorstaan, zoals ook blijkt uit de staat van de sector.
- In het tweede deel wordt de weerbaarheid van banken geanalyseerd door te kijken naar de kwetsbaarheden bij banken en de lessen uit de onrust in maart 2023. Daarbij worden vier aandachtspunten voor de weerbaarheid van banken geïdentificeerd: 1) aanhoudende inherente kwetsbaarheden, 2) digitalisering als potentiële katalysator van risico's, 3) een blijvend risico op overheidsingrijpen en 4) toenemende complexiteit van regelgeving.
 - Ten eerste blijven inherente kwetsbaarheden in de bankensector aanwezig. Deze kwetsbaarheden houden verband met het bedrijfsmodel van banken (zoals liquiditeits- en solvabiliteitsrisico's) en de cruciale rol van vertrouwen.
 - Ten tweede kan digitalisering als katalysator voor deze kwetsbaarheden fungeren, door de mogelijkheid van nog snellere uitstroom van deposito's en de verspreiding van (des)informatie via sociale media.
 - Ten derde zijn TBTF-problematiek en besmettingsgevaar nog steeds relevante risico's die mogelijk leiden tot overheidsingrijpen.
 - Ten slotte is regelgeving beter afgestemd op risico's, maar is dit gepaard gegaan met toenemende complexiteit. Complexiteit van regelgeving kan schaalvergroting en ontduiking bevorderen en marktdiscipline en toezicht bemoeilijken.
- In het derde deel van het rapport wordt de effectiviteit van beleidsopties verkend die gericht zijn op het verbeteren van de weerbaarheid van banken. In totaal zijn 29 verschillende beleidsopties uitgewerkt in fiches. In de fiches zijn de verwachte effecten beschreven van de beleidsoptie op i) de financiële

- stabiliteit, ii) de reële economie, iii) het concurrentievermogen van banken, iv) publieke kosten en risico's v) de haalbaarheid
- Beleidsopties die bij één of meerdere aandachtspunten uit de analyse aansluiten, en waarvan het algehele beeld niet overwegend negatief of risicovol is, zijn vervolgens opgenomen in een beleidsrichting. Deze beleidsrichtingen bevatten maatregelen die een gezamenlijk beleidsdoel hebben en coherent en consistent bijdragen aan het adresseren van de aandachtspunten uit de analyse. Deze beleidsrichtingen geven handvatten aan de lezer hoe de beleidsopties te wegen en de samenhang te doorgronden. De beleidsrichtingen zijn:
 - *De basisrichting*: deze bevat beleidsopties die grotendeels in lijn liggen met de huidige Nederlandse inzet, maar die wel een stap extra zouden betekenen voor de weerbaarheid van banken.
 - *De beleidsrichting "betere buffers"*: deze bevat maatregelen die de schokbestendigheid van banken kunnen versterken en de kans op falen verkleinen.
 - *De beleidsrichting "versterking herstel en afwikkeling"*: deze bevat maatregelen die zijn gericht op het beperken van de negatieve impact van bankfalen.
 - *De beleidsrichting "aandacht voor marktstructuur"*: deze bevat maatregelen die de concurrentie in de bankensector zouden kunnen versterken en oog hebben voor zowel voordelen als risico's van consolidatie in de financiële sector.

Communicatie

Zoals besproken willen we aan de aanbieder van de appreciatie aandacht geven via uw kanalen. U ontvangt hiervoor t.z.t. een communicatievoorstel. Bij de voorliggende verzending van het rapport stellen we voor alleen de corporatekanalen in te zetten.

Politiek/bestuurlijke context

Dit ambtelijke onderzoek is aan de Tweede Kamer toegezegd door de voormalige minister van Financiën in het verslag van de eurogroep en ecofinraad van 13 en 14 juli 2023.¹

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ Kamerstukken II, vergaderjaar 2022–2023, 21 501-07, nr. 1969